

Eshâb-ı Kirâmın Üstünlüğü

ve

Eshâb-ı Kirâm Kitabı'nın Tanıtımı

Peygamber efendimizi görmekle, sözlerini işitmekle şereflenmiş Müslümanlara, Eshâb-ı kirâm denir. Peygamberlerden sonra, bütün insanların en hayırlısı ve üstünü hazret-i Ebû Bekir, bundan sonra insanların en üstünü hazret-i Ömer, sonra en üstünü hazret-i Osman, bundan sonra insanların en hayırlısı, hazret-i Ali'dir.

Eshâb-ı kirâmın hepsi âdildir. İslâmiyeti bildirmekte hepsi ortakdır. Kur'ân-ı kerîmi onlar topladı. Hadîs-i şerîfleri Peygamberimizden onlar nakletti.

Eshâb-ı kirâmın, İslâm dînine yaptığı hizmetlerini, örnek yaşayışlarını, fazîletlerini, hepsinin isimlerini ve hâl tercümelerini yazan birçok eser telif edilmiş, yayınlanmıştır. “**Eshâb-ı Kirâm**” kitabı da çok kıymetlidir. (Hakikat Kitabevi tarafından neşredildi)

Eshâb-ı kirâm Şam'ı fethettikleri, şehre girdikleri zaman, Hıristiyanlar bunları görünce, güzel hallerine şaşıldılar ve bunlar İsmâ aleyhisselâmın Eshâbı olan Havârîlerden daha üstündür diyerek yemin ettiler. Düşmanın da şahid olduğu bu üstünlük, gerçeğin, hakîkatın kendisidir.

Sahâbenin fazîlet ve üstünlüğü ile ilgili âyet-i kerîmelerde meâlen buyruluyor ki:

Siz ümmetlerin hayırlısısınız. (Âl-i İmrân sûresi: 110)

Önce Müslüman olanlardan, Muhâcirlerin ve Ensârın önce gelenlerinden ve bunların yolunda gidenlerden Allahü teâlâ râzıdır ve bunlar da Allahü teâlâdan râzıdırlar. Allahü teâlâ bunlar için, Cennetler hazırladı. Bu Cennetlerin altından nehirler akmaktadır. Bunlar Cennetlerde sonsuz olarak kalacaklardır. (Tevbe: 100)

Muhmmmed (aleyhisselâm) Allahü teâlânın Peygamberidir. Ve O'nunla birlikte bulunanların (yâni Eshâb-ı kirâmın) hepsi kâfirlere karşı şiddetlidirler. Fakat birbirine karşı merhâmetlidirler. Bunları çok zaman rûkûda ve secdede görürsünüz. Herkese (dünyâ ve âhirette) her iyiliği, üstünlüğü, Allahü teâlâdan isterler. Rıdvânı (yâni Allahü teâlânın kendilerini beğenmesini) da isterler. Çok secde ettikleri yüzlerinden belli olur. Onların halleri, şerefleri böylece Tevrat'ta (ve İncil'de) bildirilmiştir. İncilde de bildirildiği gibi, onlar, ekine benzer. İnce bir filiz yerden çıkıp kalınlaştığı, yükseldiği gibi, az ve kuvvetsiz oldukları hâlde, az zamanda etrafa yayıldılar. Her tarafı îmân nûru ile doldurdular. Herkes filizin hâlini görüp, az zamanda nasıl büyüdü diyerek şaşırdıkları gibi, hâl ve şânları dünyâyâ yayılıp görenler hayret etti ve kâfirler kızdılar. (Fetih sûresi: 29)

Eshâb-ı kirâm hakkındaki bâzı hadîs-i şerîfler:

Eshâbıma sövmeyiniz! Eshâbımdan sonra gelenlerden bir kimse dağ kadar altın sadaka verse, Eshâbımdan birinin bir avuç arpa vererek kazandığı sevâba veya yarısına kavuşamaz.

Eshâbım gökteki yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız, hidâyete kavuşursunuz.

Eshâbıma düşmanlık etmekten sakınınız. Allah'dan korkunuz! Onları seven beni sevdiği için sever. Onlara düşmanlık eden, bana düşmanlık etmiş olur. Onları inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, elbette Allahü teâlâyı incitir.

Bu âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfler, Eshâb-ı kirâmın üstünlük ve fazîletini açıkça göstermektedir.

Mevahib-i ledünniyye kitabında deniliyor ki:

Peygamberlerden ve meleklerin üstünlerinden sonra, bütün yaratılmışların en üstünü, Eshab-ı kiramıdır. Eshab-ı kirâmın her biri, bu ümmetin hepsinden daha üstündür. Çünkü, Resulullahı görmek gibi üstünlük olamaz. Eshab-ı kirâmın her birini büyük ve üstün bilmek, hepsine iyi gözle bakmak, her birinin adil ve salih olduğuna inanmak lazımdır. Hiçbirine dil uzatmamak, lanet etmemek, düşmanlık etmemek ve bir kısmını sevmek için başka Sahabiye düşman olmaktan sakınmak lazımdır.

İmam-ı Süyuti diyor ki:

Ehl-i sünnet âlimleri, söz birliği ile bildiriyor ki, Eshab-ı kirâmın en üstünleri, dört halifedir. Sonra, Aşere-i mübeşşere ile Hazret-i Hasan, Hazret-i Hüseyin ve Bedir eshabıdır. Sonra Uhud'daki 700 kahramandır. Bunlardan sonra, ağaç altında Resulullah'a, (Ölmek var, dönmek yok) diye söz veren 1400 sahabidir. Bu sözleşmeye (Biat-ür rıdvân) denir.

Kaynaklar: Rehber Ansiklopedisi, dinimizislam.com